Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z Edukacji obywatelskiej dla 2 klasy szkoły branżowej Zespołu Szkół Spożywczych i Hotelarskich w Radomiu

Przygotowane na podstawie programu nauczania : Program nauczania Edukacja obywatelska .Autor Stanisław Zając.

Uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczający	**dostateczny**	**dobry**	**Bardzo dobry**	**celujący**
I. JA I SPOŁECZEŃSTWO					
1. Nasze ważne wspólnoty	▪ Wymienia podstawowe wspólnoty.	▪ posługując się diagramem identyfikuje elementy tworzące państwo ▪ wyjaśnia, czym jest patriotyzm ▪ podaje przykłady postaw obywatelskich	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 8) wskazuje różne formy troski o Ojczyznę ▪ porównuje przykłady postaw obywatelskich w przeszłości i obecnie ▪ podaje przykład patriotyzmu ekonomicznego	▪ na wybranych przykładach wskazuje przykłady identyfikacji z Ojczyzną ▪ wskazuje sposoby uzyskania obywatelstwa ▪ określa cechy istotne dla wspólnoty narodowej	▪ Proponuje działania wzmacniające wspólnotę.
2. My wobec innych	▪ Wie, że należy szanować innych.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 12), wymienia elementy postawy ▪ podaje przykłady stereotypów ▪ identyfikuje przejawy uprzedzeń i ksenofobii	▪ określa istotę podziału na „my” i „oni” ▪ podaje przykłady mowy niena- wiści ▪ ocenia wybrane przejawy ksenofobii, stereotypów, uprzedzeń i	▪ analizuje „piramidę nienawiści” (podręcznik, s. 16) ▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje, jak należy reagować na postawy	▪ Organizuje inicjatywę promującą szacunek.

			dyskryminacji	ksenofobii, stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji	
3. Jak zachować się w grupie?	▪ Zna i stosuje proste zasady zachowania.	▪ podaje przykłady zachowań, które budują zaufanie ▪ identyfikuje przykłady działań zespołowych ▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 19), podaje przykład różnic pokoleniowych	▪ określa zasady, które sprzyjają współdziałaniu w grupie ▪ wskazuje metody rozwiązywa- nia konfliktów ▪ wyjaśnia różnicę między arbitrażem a mediacją	▪ posługując się wykresem (podręcznik, s.18), analizuje ranking zaufania wg zawodów w Polsce ▪ odróżnia konflikty konstruk- tywne i destruktywne ▪ wyjaśnia, dlaczego zaufanie należy do podstaw życia społecznego	▪ Tworzy kodeks zasad dla grupy.
4. Polacy między jednością a podziałami	▪ Podaje przykłady jedności i podziałów.	▪ wymienia przykładowe czynniki łączące i dzielące współczesne społeczeństwo polskie ▪ posługując się wykresami kołowymi (podręcznik, s. 23), określa kierunki zmian w struk- turze ludności Polski na początku XXI wieku	▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje z czego możemy być dumni jako pań- stwo i społeczeństwo ▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 12) i odwołując się do informacji z mediów lub z własnych obserwacji, podaje przykłady wykluczenia społecznego we współczesnej Polsce	▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 22), analizuje czynniki łączące Polaków na początku XXI wieku ▪ identyfikuje przejawy podziału politycznego wśród Polaków ▪ formułuje własną opinię dotyczącą dumy z przynależności do wspólnoty polskiej	▪ Proponuje działania na rzecz jedności.

5. Nasze codzienne wybory	Rozpoznaje, że wybory mają skutki.	*Uszczegółowienie wymagań oraz przypisanie ich do konkretnego poziomu zależy od konkretnej koncepcji zajęć (wybranej przez nauczyciela w porozumieniu z uczniami). Proponujemy wykorzystać metodę drze-wa decyzyjnego.* ▪posługując się wybranymi przykładami, analizuje wpływ codziennych wyborów jednostki na otoczenie i na innych ludzi			
6. Wyzwania dla młodego pokolenia	▪ Wymienia przykładowe wyzwania.	▪ Opisuje wybrane problemy młodzieży.	▪ identyfikuje na podstawie zebranych informacji wyzwania społeczne istotne dla młodego pokolenia	Analizuje wyzwania globalne	Przygotowuje projekt/campanię nt. wyzwań młodzieży. Uszczegółowienie wymagań oraz przypisanie ich do konkretnego poziomu zależy od konkretnej koncepcji zajęć (wybranej przez nauczyciela w porozumieniu z uczniami). Proponujemy wykorzystać metodę pro jektu..
7. Uwaga! Teorie spiskowe	▪ Zna pojęcie teorii spiskowej.	▪ podaje przykład teorii spiskowych ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 37), omawia wybraną teorię spiskową dotyczącą COVID-19	▪ wyjaśnia znaczenie terminów „teoria" oraz „spisek" ▪ wskazuje przykładowe czynniki sprzyjające upowszechnianiu teorii spiskowych	▪ wyjaśnia, na czym polega zjawisko „kozła ofiarnego" ▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 38), omawia wybrane metody obrony przed teoriami spiskowymi	Tworzy samodzielną analizę/debunking.
8. W obronie Ojczyzny.	▪ Wie, czym jest obrona Ojczyzny.	▪ wskazuje, jaki jest zakres działań Wojsk Obrony Terytorialnej ▪ wyjaśnia, na czym polega pracowniczy przydział mobilizacyjny ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 41), rozróżnia kategorie uzyskiwane podczas kwalifikacji wojskowej	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 40), charakteryzuje organizację sił zbrojnych w Polsce ▪ wyjaśnia, na czym polega dobrowolna służba wojskowa ▪ rozróżnia świadczenia osobiste i rzeczowe jako szczególne formy obrony Ojczyzny	▪ identyfikuje współczesne formy zagrożeń Ojczyzny ▪ odwołując się do wybranych przykładów, określa, jaką rolę w obronie Ojczyzny mogą od- grywać organizacje społeczne	▪ Proponuje działania proobronne w społeczności.

II. SZKOŁA JAKO WSPÓLNOT					
9. Jak funkcjonuje szkoła?	▪ Wie, że szkoła to wspólnota. ▪ Podaje zasady działania szkoły.	▪ wyjaśnia, czym jest statut szkoły ▪ wymienia przykłady praw i obowiązków ucznia	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 46), określa rolę statutu szkoły wśród innych dokumentów szkolnych ▪ posługując się m.in. tabelą (podręcznik, s. 48), omawia wybrane prawa i obowiązki ucznia	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 47), określa rolę Podstawy programowej wśród innych dokumentów szkolnych ▪ wskazuje, jak należy reagować w sytuacjach naruszenia reguł określonych w dokumentach szkolnych	▪ Opracowuje propozycję usprawnienia szkoły.
10. Szkoła samorządności	▪ Zna pojęcie samorządu uczniowskiego.	▪ wyjaśnia, kto tworzy samorząd klasowy oraz samorząd szkolny ▪ podaje przykłady działalności samorządu klasowego oraz szkolnego	▪ wyjaśnia zasady funkcjonowa-nia samorządu szkolnego ▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, s. 50), określa, czym się różni rada szkoły od rady rodziców	▪ wymienia sposoby włączania się uczniów w decydowanie o sprawach szkoły ▪ wskazuje przykłady konkret- nych rozwiązań w tej sprawie	▪ Przygotowuje projekt dla samorządu.
11. Na rzecz szkolnej społeczności	▪ Zna przykłady działań na rzecz szkoły.	Opisuje rolę ucznia w szkole. ▪ Zna przykłady działań na rzecz szkoły.	▪ proponuje rozwiązania dotyczące tych potrzeb i problemów ▪ rozpoznaje potrzeby i problemy społeczności szkolnej	Analizuje efekty działań uczniowskich.	Realizuje projekt dla społeczności szkolnej..
12. Uczyć się w szkole i poza szkołą	▪ Wie, że nauka odbywa się też poza szkołą.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 56), omawia podstawy funkcjonowania polskiej oświaty ▪ wymienia przykładowe formy edukacji pozaszkolnej	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 57), wskazuje możliwe ścieżki edukacji absolwentów szkoły branżowej I stopnia ▪ omawia przykładowe formy edukacji pozaszkolnej	▪ wyjaśnia znaczenie obowiązku nauki ▪ wykazuje, jakie korzyści może dać edukacja szkolna i pozaszkolna ▪ Analizuje różne style uczenia się.	▪ Opracowuje własny plan rozwoju edukacyjnego.
13. Szkoła mediacji	▪ Wie, że konflikty wymagają rozwiązania. ▪ Podaje możliwe rozwiązania przykładowego konfliktu.	▪ podaje przykłady konfliktów szkolnych ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 63), omawia zasady prowadzenia mediacji szkolnej	▪ wyjaśnia, kto może zostać mediatorem rówieśniczym ▪ identyfikuje konflikty, które nie podlegają mediacji ▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 63), omawia sposoby budowania empatii	▪ wyjaśnia, jakie zalety ma mediacja przy rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 64), omawia etapy sesji mediacyjnej ▪	▪ Prowadzi symulację mediacji

III. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA					
14. Czym jest samorząd terytorialny ?	▪ Zna pojęcie samorządu terytorialnego. ▪ Podaje przykłady władz lokalnych.	▪ wymienia szczeble samorządu terytorialnego ▪ podaje przykłady zadań, które realizuje samorząd gminny	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 66), identyfikuje organy trzech szczebli samo- rządu terytorialnego ▪ odwołując się do wybranych przykładów, porównuje zadania i kompetencje samorządu gminnego i powiatowego	▪ wskazuje sposoby wpływania przez obywateli na decyzje samorządu terytorialnego ▪ posługując się m.in. wykresem kołowym (podręcznik, s. 69), rozróżnia dwa rodzaje referendum lokalnego – odwoławcze i tematyczne ▪ podaje przykłady zadań, które realizuje samorząd na szczeblu wojewódzkim	▪ Przygotowuje propozycję inicjatywy lokalnej.
15. Działając dla innych	▪ Wie, że można pomagać innym. ▪ Podaje przykłady działań społecznych.	▪ wyjaśnia, na czym polega wolontariat ▪ identyfikuje budżet obywatelski jako formę aktywności człon- ków wspólnoty lokalnej ▪ wyjaśnia, czym jest sołectwo	▪ wyodrębnia etapy realizacji budżetu obywatelskiego ▪ identyfikuje fundusz sołecki jako formę aktywności członków wspólnoty lokalnej	▪ odwołując się do wybranych przykładów, charakteryzuje znaczenie inicjatywy lokalnej ▪ wykorzystuje wybraną formę aktywności obywatelskiej w sprawie ważnej dla siebie lub dla lokalnej społeczności	▪ Opracowuje plan akcji pomocowej.
16. Kiedyś będziesz w urzędzie.	Wie, że urzędy świadczą usługi.	Podaje przykłady spraw urzędowych.	▪ potrafi załatwić przykładowe, zwłaszcza ważne dla młodych obywateli, sprawy w urzędzie ▪ wypełnia wybrany formularz lub wniosek ▪	▪ Analizuje działanie urzędów.	▪ Przygotowuje symulację wizyty w urzędzie.

17. Jestem stąd, czyli najbliższe otoczenie	▪ Rozpoznaje elementy swojego otoczenia.	▪ Opisuje cechy swojego otoczenia, wskazując na elementy odróżniające je od innych.	▪ Opisuje cechy swojego otoczenia, wskazując na elementy odróżniające je od innych. Wyjaśnia znaczenie lokalnej społeczności.	▪ identyfikuje dziedzictwo budujące lokalną tożsamość wyszukuje i poznaje sylwetki żyjących współcześnie lub historycznych patriotów lokalnych	Formułuje opinię na ich temat i poddaje ją dyskusji.
18. Dostęp do informacji publicznej	▪ Wie, że każdy ma prawo i dostęp do informacji publicznej.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 85), wskazuje główne ścieżki dotarcia do informacji publicznej ▪ podaje przykłady informacji publicznej ▪ wyjaśnia, czym jest Biuletyn Informacji Publicznej ▪	▪ identyfikuje podstawy prawne regulujące dostęp do informacji publicznej ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 85), wskazuje główne ścieżki dotarcia do informacji publicznej ▪ podaje przykłady informacji, których nie można żądać od instytucji publicznych	▪ analizuje art. 61 Konstytucji RP oraz art. 23 Ustawy o dostępie do informacji publicznej ▪ omawia zasady pisania wniosku o dostęp do informacji publicznej ▪ wykazuje, że dostęp do informacji publicznej jest formą kontroli obywatelskiej	▪ Tworzy wniosek o udostępnienie informacji.
19. Jak pracuje samorządowa rada?	▪ Wie, że rada podejmuje decyzje.	Wyjaśnia rolę radnych. Podaje przykłady decyzji podejmowanych przez radę.	*Analizuje przebieg sesji rady.*	▪ wyszukuje aktualne informacje o pracach rady gminy lub miasta samodzielnie lub w zespole wybiera i śledzi interesujące go zagadnienie	Sprawdza, jaki jest budżet gminy, w której mieszkają porównali go z przykładowym budżetem innej gminy następnie sformułowali wnioski, odwołując się też do własnych obserwacji napisali petycję do rady gminy (rady miasta).
20. Lokalna społeczność obywatelska	- Wie, że obywatele mogą działać lokalnie. ▪ Podaje przykłady organizacji.	▪ samodzielnie lub w zespole poznaje oraz prezentuje lokalnie działające organizacje pozarządowe	▪ Analizuje przykłady lokalnych inicjatyw.	▪ Wyjaśnia znaczenie aktywności obywateli na przykładzie lokalnych inicjatyw.	▪ Realizuje projekt obywatelski w społeczności.

21. Młodzi w lokalnej wspólnocie.	▪ Wie, że młodzież też działa lokalnie.	▪ Podaje przykłady aktywności młodych.	▪ Wyjaśnia znaczenie ich udziału.	▪ opisuje wybrane potrzeby społeczności lokalnej dotykające młodych ludzi ▪ wskazuje proponowane rozwiązania	▪ Przygotowuje projekt działań młodzieży. I sygnalizuje je przedstawicielom władz lokalnych wybrane potrzeby społeczności lokalnej dotykające młodych ludzi.
IV. DEMOKRACJA I PRAWO					
22. Polska na drodze zmian ustrojowych	▪ Wie, że Polska zmieniała ustrój i podaje główne cechy ustroju teraźniejszego.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 98), identyfikuje główne cechy ustroju demokratycznego ▪ wymienia przykładowe wydarzenia świadczące o tym, że Polska w latach 1945–1989 nie była państwem demokratycznym	▪ wymienia główne cechy sytemu totalitarnego i autorytarnego ▪ identyfikuje przejawy sytemu autorytarnego w Polsce w latach 1945–1989 ▪ wykazuje, że Polska w latach 1945–1989 nie była państwem demokratycznym	▪ porównuje system totalitarny i autorytarny ▪ charakteryzuje ogólny mechanizm przemian ustrojowych w Polsce w latach 1945–1989	▪ Przygotowuje prezentację o historii ustroju.
23. Niełatwe polskie przemiany	▪ Wie, że przemiany Polityczne, gospodarcze i społeczne ,które zaszły w Polsce po 1989 roku były trudne.	▪ różnicuje przemiany , które zaszły na polityczne i gospodarczych w Polsce po 1989 roku ▪ podaje przykłady zmian dokonanych w Polsce od 1989 roku	▪ wskazuje głównie etapy demokratyzacji Polski po 1989 roku ▪ ocenia wybrane przejawy polskiej transformacji, wskazując pozytywne i negatywne zjawiska	▪ posługując się m.in. wykresami słupkowymi (podręcznik, s. 107, 108, 109), wskazuje zależności między przemianami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi w Polsce po 1989 roku ▪ omawia konsekwencje polskiej transformacji, wykorzystując doświadczenia świadków historii	▪ Tworzy esej/relację , prezentację z przemian.
24. Podstawy ustrojowe Polski.	▪ Wie, że Polska jest państwem demokratycznym i posiada Konstytucje regulującą wszelkie obszary życia obywatela.	▪ identyfikuje Konstytucję RP, jako naczelne źródło prawa w naszym państwie ▪ posługując się m.in. diagramem dotyczącym trójpodziału władzy (podręcznik, s. 101), wymienia przykłady demokratycznych zasad ustroju RP.	▪ wymienia podstawowe zasady demokratycznego państwa prawa ▪ omawia niektóre z tych zasad ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 113), określa rolę Konstytucji RP w hierarchii źródeł prawa	▪ analizuje fragment preambuły oraz art. 13 Konstytucji RP ▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, s. 113), wyjaśnia wpływ zasad ustrojowych ▪ w Rzeczypospolitej Polskiej na życie codzienne jej obywateli.	▪ Tworzy mapę myśli nt. zasad ustrojowych.

25. Wybory niezbędnym warunkiem demokracji	▪ Wie, że odbywają się wybory. ▪ Podaje przykłady wyborów. ▪ Wyjaśnia znaczenie udziału w wyborach.	▪ rozróżnia bierne i czynne prawo wyborcze ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 116), wyodrębnia etapy procesu wyborczego	▪ posługując się diagramem ▪ i tabelą (podręcznik, s. 114), określa warunki korzystania z biernego i czynnego prawa wyborczego ▪ wyjaśnia, jakie znaczenie mają wybory w systemie demokratycznym.	▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 117), porównuje proporcjonalny i większościowy system wyborczy ▪ argumentuje na rzecz świadomego udziału w głosowaniu	▪ Organizuje i przeprowadza symulację wyborów.
26. W kręgu prawa cywilnego i rodzinnego.	Wie, że istnieje prawo cywilne.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 119), omawia zasady stosunku prawnego ▪ określa różnicę między zdolnością prawną a zdolnością do czynności prawnej ▪ wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska	▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, na górze strony 120), omawia zasady zobowiązań w prawie cywilnym ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 121), rozróżnia pokrewieństwo i powinowactwo ▪ posługując się wybranymi przykładami i odwołując się do przepisów prawnych, omawia relacje między rodzicami a dziećmi	▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, na dole strony 120), wyjaśnia różnicę między dziedziczeniem testamentowym ▪ a dziedziczeniem ustawowym ▪ omawia zasady, warunki i skutki zawarcia małżeństwa	▪ Tworzy scenariusz rozwiązania sprawy cywilnej.
27. Nasze prawa i wolności.	▪ Zna i wymienia podstawowe prawa człowieka.	▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 124), określa cechy praw człowieka i obywatela ▪ podaje przykład łamania praw człowieka i obywatela	▪ posługując się tabelą (podręcznik, s. 125), rozróżnia trzy sfery osobiste, polityczne oraz ekonomiczne, socjalne ▪ i kulturalne praw człowieka i obywatela w Polsce ▪ odwołując się do wybranego przykładu, omawia łamanie praw człowieka i obywatela	▪ Analizuje fragment Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 30 Konstytucji RP ▪ identyfikuje różne przykłady łamania praw człowieka i obywatela ▪ podejmuje dyskusję na temat łamania praw człowieka i obywatela	▪ Przygotowuje prezentację nt. praw obywatelskich.

28. Jak chronić nasze prawa?	Wie, że można bronić swoich praw i , ze istnieją instytucje, które pomagają w tym obywatelom.	▪ rozróżnia sądowe i niesądowe organy w Polsce chroniące praw człowieka i obywatela ▪ omawia rolę i kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich	▪ identyfikuje różne organy władzy publicznej stojące na straży praw człowieka i obywatela ▪ wyjaśnia, czym zajmuje się Europejski Trybunał Praw Człowieka	▪ podaje przykłady organizacji po- zarządowych stojących na straży praw człowieka i obywatela ▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, s. 130), omawia procedury zgłaszania skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.	▪ Tworzy poradnik: „Jak bronić swoich praw?”.
29. Pracować, ale w jakiej formie?	Wie, że istnieją różne formy pracy. ▪ Podaje przykłady różnych form pracy.	▪ identyfikuje prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców wynikające z umowy o pracę ▪ wymienia warunki, które powinna spełniać osoba młodociana zatrudniona na podstawie umowy w celu przygotowania zawodowego	▪ identyfikuje rodzaje umów o pracę ▪ posługując się tabelami (podręcznik, s. 134), porównuje prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców wynikające z umowy o dzieło i z umowy zlecenie ▪ wyjaśnia, czym zajmuje się Państwowa Inspekcja Pracy	▪ rozróżnia praktyki, staż i wolontariat jako formy nabywania umiejętności zawodowych ▪ wyjaśnia, na czym polega obu- stronna ochrona praw w relacjach pracodawca-pracownik	▪ Opracowuje porównanie umów o pracę.
30. Zagrożenia i obrona demokracji.	▪ Wie, że demokracja może być zagrożona. ▪ Podaje przykłady zagrożeń.	▪ Wyjaśnia, na czym polega zjawisko klientyzmu ▪ identyfikuje korupcję i nepotyzm jako zagrożenie demokracji	▪ wyjaśnia, dlaczego populizm może zagrażać demokracji ▪ podaje przykłady inicjatyw, które przeciwdziałają zagroże- niom demokracji ▪ formułuje własną opinię w tej sprawie	▪ odwołując się do wybranych przykładów, wskazuje, w jaki sposób media mogą zagrażać demokracji ▪ poddaje dyskusji swoją opinię dotyczącą obrony demokracji	▪ Proponuje działania obywatelskie na rzecz demokracji, np. tworząc plakat, ulotki informacyjne.

31. Wobec funkcjonariuszy oraz instytucji publicznych	▪ Wymienia instytucje publiczne, np. policja, urząd, straż itp.	▪ wymienia przykładowe uprawnienia policji wobec osób fizycznych ▪ określa, czym zajmuje się prokuratura ▪), identyfikuje przedstawiciel i funkcjonarius zy publicznych	▪ wskazuje własne prawa i obowiązki w relacjach z policją ▪ wyjaśnia, czego dotyczy art. 45 Konstytucji RP ▪ posługując się diagramem (podręcznik, s. 145), identyfikuje rodzaje sądowych postępowań cywilnych	▪Posługując się m.in. wzorem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (podręcznik, s. 142 i 143), określa główne obowiązki świadka, pokrzywdzonego oraz podejrzanego w relacji z prokuratorem ▪ posługując się m.in. wzorem pozwu (podręcznik, s. 146), podaje przykłady spraw, których można dochodzić przed sądem cywilnym	▪ Tworzy symulację kontaktu z urzędem/policją.
32. W kręgu prawa karnego	▪ Podaje przykłady przestępstw. ▪ Wie, że istnieje prawo karne.	▪ rozróżnia kategorie czynów, które są zagrożone karą ▪ identyfikuje przykładowe sytuacje, które zwalniają z odpowiedzialności karnej	▪ podaje przykłady kar i środków karnych ▪ porównuje zasady odpowiedzialności karnej zawarte w Kodeksie wykroczeń oraz w Kodeksie karnym ▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, s. 149), identyfikuje uczestników procesu karnego	▪ Rozróżnia przestępstwa ścigane z urzędu oraz ścigane na wniosek ▪ posługując się m.in. diagramem (podręcznik, s. 149), omawia zasady i następstwa procesu karnego	▪ Analizuje skutki naruszenia prawa. ▪ Przygotowuje studium przypadku.
33. Ochrona dóbr osobistych	▪ Wie, że każdy ma dobra osobiste. ▪ Podaje ich przykłady.	▪ identyfikuje dobra osobiste jednostki ▪ podaje przykłady danych zwykłych i danych wrażliwych ▪ wyjaśnia, czego dotyczy RODO	▪ omawia sytuacje, w których prawo dopuszcza przetwarzanie danych wrażliwych ▪ podaje przykłady zachowań, które sprzyjają ochronie danych osobowych ▪ wyjaśnia, czym zajmuje się UODO	▪ omawia formy naruszania dóbr osobistych, szczególnie w internecie ▪ wskazuje różne możliwości działań w razie zagrożenia lub naruszenia danych osobowych	▪ Opracowuje poradnik o ochronie dóbr osobistych.